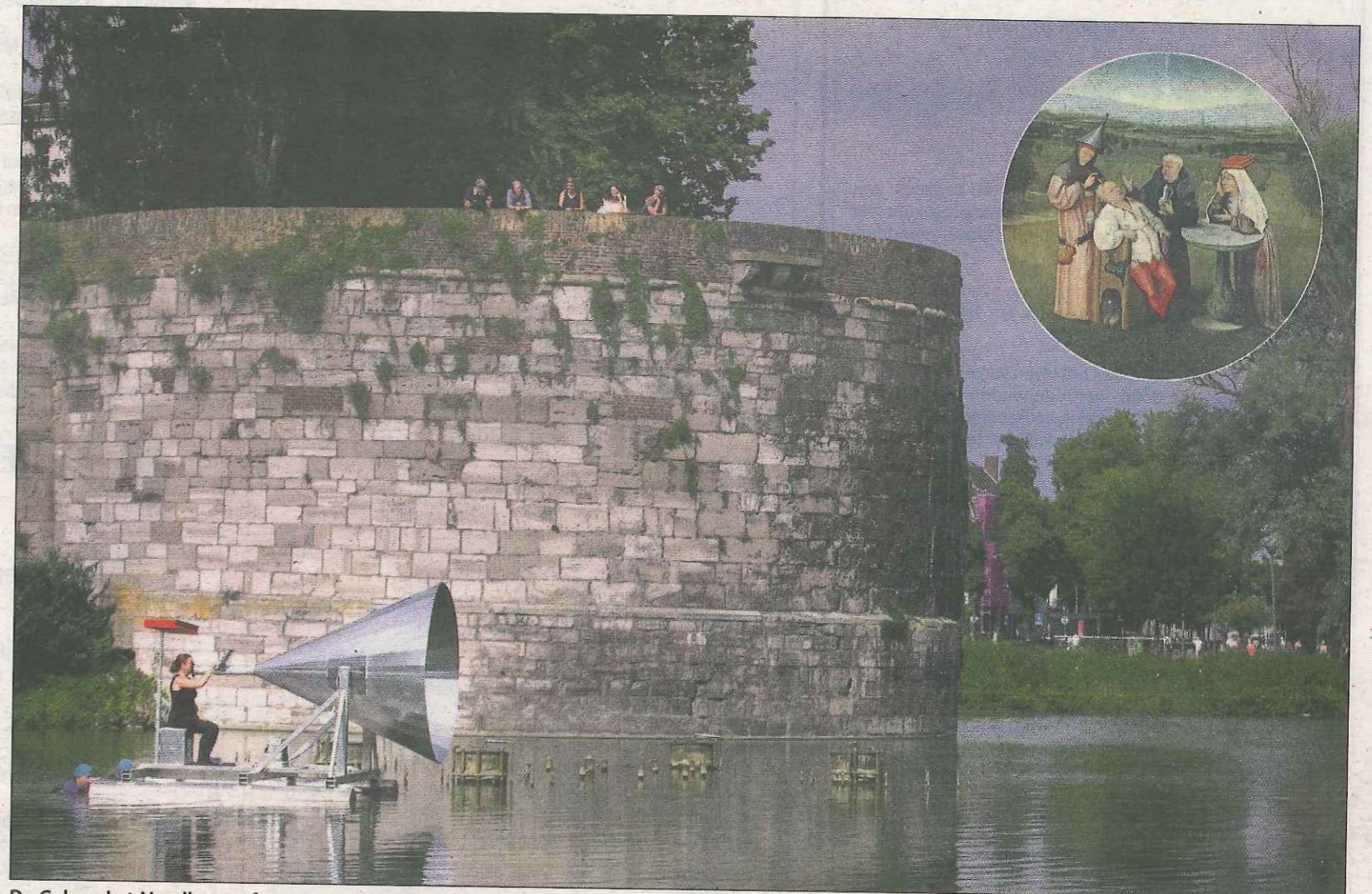

Zachtjes galmt het 'Fukushima'

Ontzagwekkend. Dat was het thema van Musica Sacra afgelopen weekend. Hoe de serene vijver van het stadspark in de ban kan komen van een Japanse kernramp.

door **Vikkie Bartholomeus**

Luister met de ogen gesloten. Het geluid van de sopraan zwelt voorzichtig aan. Zachtjes glijden haar klanken over het water. Het lijkt lieflijk en sereen maar dat is bedrieglijk. Wat zingt ze nu precies? Foehoehoehoekoesiema klinkt het. Fukushima? De kernramp? Inderdaad. Sopraan Rianne Wilbers toont de partituren die de Franse componist Franck Bovet voor haar heeft gemaakt over Fukushima. De notenbalken staan gearangschikt in Japanse karakters; de muziek is op papier in een keurslijf geperst van oosterse tekens die begrippen als 'aarde', 'verwoesting' of 'leegte' verbeelden. Rianne Wilbers: „Het is zingbaar. Maar het is wel lastig. Ik moet me heel erg concentreren. En dat op De Gek.” De Gek en het Noodlot vormen een voorstelling die afgelopen weekend tijdens Musica Sacra te zien was. Een combinatie van performance en klanksculptuur, een samenwerking met Intro in situ. De Gek is de naam van het drijvende kunstwerk annex podium dat op de vijver van het stadspark ligt. Aangedreven door twee 'mk': mankracht in duikpak en badmuts. Een ontwerp van Umberto oftewel kunstenaar Bert Lemmens. Hij maakte het bouwwerk voor de Bossche Parade. Uitgangspunt was een schilderij van Hiëronymus Bosch, *De keisnijding*: een kwakzalver met een trechter op zijn hoofd probeert de

De Gek en het Noodlot: performance geïnspireerd door het schilderij 'De keisnijding' van Hieronymus Bosch (inzet).

foto Annemiek Mommers

krankzinnigheid uit een mens te snijden. De trechter van het schilderij uit 1488 staat in een gigantisch formaat op het vlot De Gek en fungeert als megafoon, als geluidversterker. Lemmens: „Het is geen letterlijke vertaling van het schilderij; ik heb het natuurlijk geabstraheerd. Geen kermis, geen carnaval. Het is een lawaaimachine, een sober futuristisch apparaat.” In de trechter zijn drie snaren van een basgitaar gespannen, die met

een klepel bespeeld kunnen worden. Als een soort stoorzender. Bert Lemmens wil De Gek op meerdere manieren gaan inzetten. Op festival Solar bijvoorbeeld. „Hiermee kun je ook fantastisch electro, psychosounds of loungemuziek over de Maas laten klinken.” Het schilderij *De keisnijding* toont eigenlijk de waanzin, de domheid van de mens. En dat wil Franck Bovet met zijn compositie ook doen. Is de ramp bij Fukushima geen te-

ken dat kernenergie iets te hoog gegrepen is voor de mens? Hoe overweldigend is een kernramp voor een individu? Voor een gemeenschap die dit noodlot eigenlijk over zichzelf heeft uitgeroepen? Het sluit aan bij het Musica Sacra thema van dit jaar: 'ontzagwekkend'. Op De Gek neemt de spanning inmiddels toe. De performance duurt maar een minuut of tien, maar is behoorlijk intens. De zang van Rianne Wilbers wordt steeds panie-

keriger, de klanken uit de trechter dramatischer, geigertellers slaan hoog uit. Het geluid weerkaatst tegen de stadswal; eenden vluchten snel weg. Alle partituren - geplastificeerd - belanden theatraal in het water voordat de sopraan neerstort. Eenmaal aan wal trilt ze helemaal, ze heeft kippenvel, transpireert. „Dit is een van de 'gekste' voorstellingen die ik ooit heb gedaan. Het is maar tien minuten, maar ik ben na afloop steeds helemaal kapot.”